

Mødet den 25. Septbr. 1913. (For lukkede Døre).

1. (J. Nr. 366—1913). Indstilling fra Skoleudvalget om, at der sker Henvendelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om **Opslag af Overlærerembedet ved Samsøgades Skole** fra 1. Februar 1914.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 170—1913). Andragende fra Kontorassistent **Valb. Christensen om Forandring af hendes Pensionsanciennitet**. Denne ønskes ansat fra hendes 25. Aar.

Vedtoges.

3. (J. Nr. 13⁶—1913). Andragende fra Politibetjent J. E. Nielsen om **Bevilling af ca. 30 Kr. til Behandling af en Øjensygdom hos en Specialist**.

Kjeld Sørensen spurgte, om Betjentene ikke havde fri Læge. De havde i hvert Fald fri Læge i Sygekasserne. Men alligevel kom der ofte særlige Regninger fra Specialistlægerne. Han havde ikke noget imod, at der i det foreliggende Tilfælde ydedes den søgte Understøttelse, men han vilde gerne have en Forklaring paa, hvorledes det i det hele taget hang sammen med Betjentenes Lægebehandling.

F o r m a n d e n oplyste, at Betjentene for deres eget Vedkommende havde fri Læge hos Stadslægen.

Men med Hensyn til Specialistbehandling havde Byraadet altid givet Bidrag dertil, idet der naturligvis ansøgte derom i hvert enkelt Tilfælde.

Kjeld Sørensen fandt det lidt mærkeligt, at Betjentene havde fri Læge to Steder, baade hos Stadslægen og i Sygekasserne. Kunde dette Forhold ikke ordnes lidt mere praktisk?

Formanden. Stadslægen skal efter Vedtægterne yde Betjentene fri Lægehjælp, saa jeg forstaar ikke, at de ogsaa er Medlemmer af en Sygekasse.

Kjeld Sørensen udtalte, at for faa Aar siden stod de kommunale Funktionærer i 2 Sygekasser, nemlig baade i den kommunale og i en statsanerkendt Sygekasse. Kunde der ikke findes en Ordning, saaledes at Specialistbehandling ogsaa faldt ind under Sygekassen. Saaledes er det jo ordnet i flere Sygekasser.

P. Jensen fandt det urigtigt, at der saaledes blev givet dobbelt Lægebetaling for Betjentene. Kan det ikke ordnes saaledes, at Betjentene faar almindelig Lægebehandling gennem Sygekasserne, og Kommunen saa betaler Specialistbehandlingen, idet der tages Bestemmelse for hvert enkelt Tilfælde?

Formanden syntes ikke, at der kunde tales om dobbelt Betaling til Lægerne, da Stadslægen ikke fik nogen særlig Betaling for Behandlingen af Betjentene. Som Stadslæge skal han ogsaa være Politilæge.

Mousten mente, at man ikke kunde forlange, at Betjentene skulde være Medlemmer af en statsanerkendt Sygekasse. Ja mange af de ældre Betjente paa de højere Lønninger kunde vist slet ikke blive Medlemmer af en saadan Syge-

kasse. Dersom de kunde det, vilde Stadslægen jo kunne fritages for at være Politilæge.

F o r m a n d e n. Det vil jo i hvert Fald ikke kunne ske med Hensyn til de nu ansatte Betjente.

J a k o b J e n s e n kunde ikke indse, at der blev givet dobbelt Betaling til Lægerne for Behandlingen af Betjentene. I hvert Fald ikke, naar disse søgte Stadslægen, da de naturligvis ikke søgte Læge to Steder. Der var næppe noget at gøre ved det bestaaende Forhold.

P. J e n s e n havde ikke tænkt sig, at Stadslægen behandlede Betjentene saa at sige gratis. Men fra Sygekasserne blev der i hvert Fald betalt Læge for dem, naar de staar som Medlemmer der.

N i e l s J e n s e n spurgte, om Betjentenes Familie ogsaa fik fri Behandling hos Stadslægen. Fik den ikke det, hvad den næppe gjorde, saa var det naturligvis af Hensyn til Familien, at Betjentene stod som Medlemmer af Sygekasserne. Men som Sygekassemedlemmer kunde de jo faa Specialistbehandling for en Betaling af 25 Øre daglig.

M o u s t e n. Det er kun, naar de bliver indlagt paa Hospitalerne, og derom er der jo ikke Tale her.

K j e l d S ø r e n s e n kunde ikke indse andet, end at der blev givet dobbelt Betaling til Lægerne, da Stadslægen jo dog faktisk fik Betaling, og det gjorde Sygehuslægerne ogsaa. Det var ganske rigtigt, at Betjentene var nødt til at være Medlem af en Sygekasse af Hensyn til deres Familie. Men som Forholdet nu var, kunde det ikke kaldes praktisk, og der maatte sikkert kunde findes en bedre Ordning.

S i m o n s e n var enig med Kjeld Sørensen i, at Betjentene for Familiens Skyld var nødt til at være Medlem af en Sygekasse. Men med de Udsmid-

ningstendenser, som for Tiden var raadende i de statsanerkendte Sygekasser, kunde det maaske have sin Vanskelighed for Betjentene at blive Medlemmer deraf. Stadslægen faar altsaa ingen Betaling for Behandlingen af Betjentene. Men hvis alle vore 60 Betjente skulde behandles hos ham, vilde han sikkert snart stille Krav om en Lønforhøjelse. Hele Lønnen er vist kun paa 1200 Kr.

M a g n u s N i e l s e n udtalte med Hensyn til den nævnte kommunale Sygekasse, at denne eksisterede endnu, men den var kun lukket for yderligere Tilgang af Medlemmer. Den var meget dyr, og Brolægningsudvalget betalte betydelige Beløb til den endnu. Mon vi ikke snart kunde faa den helt afskaffet? Han henstillede, at man fik dette Forhold nøje undersøgt.

J. C. P e t e r s e n kendte dette Forhold ganske nøje, da han havde arbejdet meget med denne Sag. Den var nu ordnet saa godt, som den i det hele taget kunde ordnes. Funktionærerne havde til en Begyndelse troet, at der gik noget fra dem ved den trufne Ordning, men det var aldeles ikke Tilfældet. Den kommunale Sygekasse var vel lukket for yderligere Tilgang, men da den blev standset, var der adskillige Medlemmer, der var for gamle til at kunne optages i andre Sygekasser, og derfor koramer den kommunale Sygekasse naturligvis til at fungere, saa længe den har disse Medlemmer. Efterhaanden som de dør, vil Sagen ordne sig af sig selv.

K j e l d S ø r e n s e n udtalte, at for 4—5 Aar siden skulde Kommunens Funktionærer være Medlemmer af den kommunale Sygekasse, men for 2 Aar siden blev det ordnet saaledes, at de, der kunde blive Medlemmer af en statsanerkendt Sygekasse, gik over i en saadan. Ikke just paa Grund

af Statstilskudet, som ikke var særligt stort, men fordi Medlemmerne af de statsunderstøttede Sygekasser kan indlægges paa Hospitalerne paa særlig gunstige Betingelser.

F o r m a n d e n. Der ydes jo stadig Tilskud til den kommunale Sygekasse fra Kommunen.

M a g n u s N i e l s e n. Ja, der gives ikke blot Tilskud fra Kommunekassen, men ogsaa fra de forskellige Udvalg. I hvert Fald betaler Brolægningsudvalget ganske betydeligt dertil. Den Kasse er vist for dyr. Naturligvis maa en mindre Sygekasse blive forholdsvis dyrere end en stor, men den er vist alt for dyr i Sammenligning med de andre Sygekasser.

Andragendet bevilgedes.

4. (J. Nr. 134—1913). Andragende fra Politibetjent Aagaard om at faa refunderet **56 Kr., som han har maattet erlægge til Massagebehandling.**

Bevilgedes.

5. (J. Nr. 16²—1913) Andragende fra Beværter C. Fenger om **Eftergivelse af Brændevinsafgift** for April Kvartal 1913.

F o r m a n d e n foreslog at nægte Andragendet, da Deponeringen af Borgerskabet ikke var sket rettidig.

Andragendet afsloges.

6. (J. Nr. 341—1913). Andragende fra Enkefru Langballe om, at det **Bidrag, hun skal erlægge til Brolægning ved Vesterbros Torv**, maa blive opkrævet i 10 halvaarlige Terminer.

Brolægningsudvalget havde ikke kunnet anbefale Andragendet men indstillede, at Andragendet nægtedes.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 15¹⁸—1913). Andragende fra Kelner Henrik Lund om **Bevilling til Beværternæring** paa 5 Aar i Ejendommen Nr. 42—44 Jægergaardsvej.

Bevillingsnævnets Indstilling gik ud paa, at Andragendet nægtedes.

Simonsen havde i og for sig ikke noget imod denne Afgørelse, og han vilde heller ikke stille Forslag i anden Retning. Men saafremt der intet var at indvende mod Andragerens personlige Hæderlighed, hvad han ikke vidste noget om, saa vilde han hævde, at den trufne Afgørelse ikke var i Overensstemmelse med den Afgørelse, som blev truffet med Hensyn til det ny Missionshotel, da denne Sag blev behandlet. Der var der opkøbt 2 gamle Bevillinger, og her var der opkøbt 3 Bevillinger. Man bevilgede Missionshotellets Andragende, men afslaar det foreliggende. Deri er der ingen Konsekvens, og det bør der dog være i de trufne Afgørelser.

Formanden. Ja, det er naturligvis altid et noget vanskeligt Spørgsmaal med disse Bevillinger. Det var dog en noget andet Sag med Missionshotellet. Det var dog en ældre, god Forretning, som vilde blive savnet som Hotel, saafremt Bevillingen ikke var blevet givet. Her er der derimod Tale om en Bevilling til en Kelner til en ny Forretning.

Simonsen havde stemt imod Bevillingen til Missionshotellet, men der var jo et Flertal derfor. Han kunde slutte sig til Tanken om, at der ikke blev givet Nybevillinger, men her var der jo forøvrigt Tale om en gammel Beværtning, nemlig om »Stjerne Kroen«. Der havde der været drevet Beværtning i mange Aar, og der var nu kun Tale om at lade den gaa over paa ny Hænder, og der bydes mere ved Overdragelsen, end der blev budt ved Missionshotellet, idet her bydes 3 gamle Børgerskaber, medens der kun blev budt 2. Det er ikke ens Behandling, som der bør være overfor alle.

F o r m a n d e n betonedede atter, at der her var Tale om en Beværtning, medens der i det andet Tilfælde havde været Tale om et stort og godt Hotel.

J a k o b J e n s e n var saa vidt enig med Simonsen. Der var her Tale om en gammel Forretning, som havde været drevet siden 1880. Naturligvis vilde det faa en betydelig Indflydelse paa Ejendommens Værdi, om der blev givet Bevilling eller ikke.

F o r m a n d e n fastholdt, at der var en Væsenforskel mellem de to Sager. Ejeren af Hotellet vilde have lidt et betydeligt Tab, saafremt hans Andragende var blevet nægtet.

L e h m a n n bemærkede, at efter den ny Beværterlov var det blevet forbudt at drive Beværtning i Bagbygninger. Den her omhandlede Beværtning havde før været drevet i Bagbygningen, men nu skulde den have været flyttet over i en af Butikkerne i Forhuset. Det er ikke en Gang Ejeren selv, der er Ansøger om Bevillingen. Det er en Mand, der tidligere har været Bestyrer af en Beværtning, hvorpaa en anden havde Borgerskab. De tre Borgerskaber, som her bydes, er vist alle gamle Borgerskaber, som var deponerede og altsaa slet ikke blev benyttede. Der vil altsaa blive Tale om Oprettelse af et helt nyt Borgerskab, og det vilde han stemme imod.

F o r m a n d e n var ikke nogen Ynder af den ny Skik med Opkøb af ældre Borgerskaber, men det var Ministeriet, der havde indført den Skik.

Andragendet kunde ikke anbefales.

8. (J. Nr. 15¹⁸—1913). Andragende fra Fisker Gustav C. B. Wiese om **dansk Indfødsret**.

Anbefaledes.

9. (J. Nr. 15¹⁷—1913). Andragende fra Arbejdsmand Hans C. P. L. Lundbeck om **dansk Indfødsret**.
Anbefaledes.
10. (J. Nr. 17⁶—1913). Andragende fra Musiker Oskar Sørensen om **Eftergivelse af Fattighjælp**.
Fattigudvalgets Indstilling gik ud paa at nægte Andragendet.
Indstillingen vedtoges.
11. (J. Nr. 12¹³—1913). Indstillinger angaaende **Aldersdomsunderstøttelser**.
Indstillingerne vedtoges.
12. (J. Nr. 65—1913). Indstilling fra Sygehusudvalget om, at det bemyndigedes til at slutte Kontrakt med Radiumsfondets Bestyrelse om **Indretning af en Radiumsstation her i Byen**.

M o u s t e n forelagde Indstillingen, som gik ud paa, at Udvalget bemyndiges til at slutte Kontrakt med Radiumsfondets Bestyrelse om en Radiumsstation her i Byen paa Grundlag af:

- 1) De i Skrivelsen fra Radiumfondets Bestyrelse, og Udvalget anførte Betingelser vedrørende Behandling med Radium.
- 2) Betalingen for Indlæggelse sættes saa højt, at man skønner, at Radiumsstationen kan faa sine Udgifter herved dækket.

Udvalget anslaaer Udgifterne til 3000 Kr. aarlig. Nemlig 1000 Kr. til Husleje, Lys, Varme og Rengøring, og 2000 Kr. til en Sygeplejerske og til Lægeassistance. Herfra trækkes saa Indtægterne, og for Behandlingen er der foreslaaet 3 forskellige Priser, nemlig 2, 5 og 10 Kr. pr. Behandling, alt efter Patientens Formuesomstændigheder. Det vil blive Sygehusudvalget, der skal træffe Afgørelse om Betalingens Størrelse. Der vil saaledes næppe være nogen Fare for, at Kommunen kan komme til at løbe nogen Risiko ved at yde den

krævede Garanti for Oprettelsen af Stationen. Til denne maa man kunne benytte en af de Barakker, som nu er ledige oppe ved Kommunehospitalet, og som Stationens Læge skulde ansættes Læge Riis, der vist er den mest erfarne af vore Læger paa dette Omraade. Sagen maa nu være moden, og Fondets Bestyrelse har nu Penge fra Salget af Høstblomsten. Bestyrelsen tilbyder at stille en passende Portion Radium til Afbenyttelse for Stationen. Det er Radium for 25000 Kr. eller 3—4 smaa Tuber. Stationen skulde være en Art selvejende Institution, for om muligt at faa nogen Indtægt ved Gaver fra forskellig Side. Det vil ogsaa være praktisk, at Stationen er selvejende, da den saa bedre end Kommunen vil kunne modsætte sig Krav, som muligvis kunde stilles til den ude fra. Det er Meningen, at Behandlingen foreløbig skal være ambulant, d. v. s. at Patienterne ikke faa Ophold paa Stationen, men kommer daglig paa Stationen og bliver behandlet, medens de ellers bor privat i Byen. Ubemidlede skal behandles gratis, medens der altsaa skal betales som før nævnt for Patienter, der har Raad dertil. Skal man saa gaa over til at indlægge Patienterne, vil Udvalget foreslaa, at Betalingen derfor bliver Kr. 3,50 pr. Dag. Med en saadan Betaling vil Stationen nok kunne svare sig. Hvis der ikke skulde betales derfor, vilde Stationen snart gaa fallit. Til Møbler er der kalkuleret 500 Kr. Overenskomsten skal kunne opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel, og der kan saaledes aldrig blive nogen Risiko for Kommunen ved dette Arrangement.

Sygekassemedlemmer vil maaske komme og forlange en billigere Behandling end andre Patienter, men dette Spørgsmaal har vi ladet staa aabent.

Der kunde maaske være nogen Rimelighed i, at Sygekassemedlemmer fik en noget billigere Behandling, men Udvalget har dog foreløbig ment at burde holde paa ens Betaling for alle, der indlægges paa Stationen.

P. J e n s e n troede ikke, at man fik mange Patienter til en Betaling af 10 Kr. daglig. Det var vidst for tidligt at udtale sig om, hvad Radiumsbehandlingen var værd i det hele taget.

S i m o n s e n udtalte sin Glæde over den foreliggende Indstilling. Det gælder om at faa Stationen oprettet, saaledes at den snarest kan træde i Virksomhed overfor alle de Stakler, som nu gaar og pines og i høj Grad trænger til Radiumsbehandling. Selv om Kommunen virkelig skulde komme til at yde et Bidrag paa henimod 3000 Kr. vilde det ikke være nogen Ulykke. Det er en stor Opfindelse, som her yder Lindring og Helbredelse for mange Syge. Det gælder om ikke at se smaaligt paa Sagen, men at lade saa mange som muligt blive behandlet saa billigt som muligt. Men det vil da sikkert ogsaa ske, naar det laa i Sygehusudvalgets Haand at fastsætte Prisen for Behandling. Her bør Pengene ikke være det afgørende, og det er derfor glædeligt, at de fattige kan blive behandlet gratis. Med Hensyn til Betalingen for eventuel Indlæggelse vilde han henstille, at Betalingen for Indenbys sættes til Kr. 2,50 og for Udenbys til Kr. 3,50. Men skal der ogsaa ydes Betaling for Ubemidlede for Indlægning? I saa Fald vil det blive et Pengespørgsmaal, som vil stille sig hindrende i Vejen for mange. Han vilde gerne henstille til Udvalget, at der blev givet Adgang for saa mange som muligt til at blive behandlet, ogsaa for gamle og maaske nok uhelbredelige Tilfælde, hvor der dog maaske

kunde være Tale om Lindring for Patienter. Vil der blive Moderation for Sygekassemedlemmer? Og bliver der ikke nogen Gratissenge for ubemidlede? Stationen skal vel være fælles for hele Jylland og ikke indskrænkes til Aarhuspatienter alene.

P. Petersen fandt, at der her var regnet med endog meget smaa Tal. Der kunde ikke forlanges meget for disse beskedne Beløb, og de kunde maaske nok have været sat noget højere, naar man ser, hvorledes Byraadet uden Omtale bevilger Beløb til Automobilløb og lignende Sports-historier. Han vilde dog sige Udvalget Tak, fordi vi nu fik en Radiumstation her i Byen. Naar Aarhus Kommune skal garantere for Stationen, maa der ogsaa forlanges en passende Betaling for Indlæggelse og Behandling af udenbys Patienter.

Mousten udtalte, at man havde foreslaaet Behandlingen delt i 2 Afdelinger: Den ambulante og Indlægningen, netop for at kunne give gratis eller meget billig Behandling af de ambulante Patienter. Det er denne Afdeling, som er sat til 3000 Kr. aarlig. For Indlægning maatte der ydes en saadan Betaling, at Stationen ikke vilde lide noget Tab derved. Han havde tænkt sig, at Patienterne her gik ind under de sædvanlige Hospitalsbetingelser: Udenbys maa betale Kr. 3,50 om Dagen, og kan de ikke selv betale, saa maa deres Kommuner betale for dem. En saadan Hjælp vil ikke blive betragtet for Fattighjælp. Vi maa nødvendigvis lave det saaledes, at Stationen betaler sig. Behandlingen vil kunne faaes gratis, men for Indlægning maa der betales.

Udvalgets Indstilling vedtoges.

13. (J. Nr. 359—1913). Indstilling fra Udvalget for Brolægning m. m. om, at **Godthaabsgade fra Ole**

Rømersvej til Amtssygehuset erklæres for offentlig og forsynes med Brolægning.

Magnus Nielsen motiverede Udvalgets Indstilling. Den paagældende Gade, som var privat og som kun var makadamiseret, henlaa nu i en alt andet end tidssvarende Tilstand. Ifølge Reglementet var det imidlertid lagt i Byraadets Haand at bestemme, naar de private Gader skulde overgaa til Kommunen. Der var for saadan Overgaaelse fastsat aldeles bestemte Regler, og det var Kommunen, der bestemte, hvorledes Betalingsforholdene skulde være. Det hele Beløb, som her vil komme i Betragtning, var 7000 Kr., og Udvalget foreslaar dette fordelt saaledes, at Amtet, der er Ejer af Amtssygehuset, hvis Grund er beliggende for Enden af Gaden, kommer til at betale $\frac{1}{3}$ af dette Beløb, medens Grundejerne kommer til at betale Resten. Det vil maaske nok blive lige strængt nok for flere af de smaa Grundejere der i Gaden, idet det bliver forholdsvis store Summer, nemlig ca. 300 Kr. pr. Ejendom. Men naar dette Beløb kan betales i 10 halvaarlige Terminer, vil de dog nok kunne overkomme det.

P. Petersen: Er det Grundejerne, som ønsker Gaden optaget som offentlig Gade?

Magnus Nielsen: Kravet er stillet af Hensyn til Sygehuset. Men Fordringen derom skal stilles af Byraadet. Af Hensyn til den lange Strækning, som Sygehuset ejer langs Gaden, er Kravet om, at Amtet betaler $\frac{1}{3}$ af Udgiften meget berettiget.

Formanden kunde godt indrømme dette. Men det blev vist alligevel nødvendigt, at man først forhandlede med Amsraadet om Fordelingen af Udgifterne.

Magnus Nielsen troede ikke, at dette var nødvendigt. Det var Byraadet, der ifølge Kommunalvedtægtens § 40 havde Ret til at fastsætte Fordelingen af Betalingen.

Formanden: Ja, det kan maaske nok lade sig gøre paa den af Udvalget foreslaaede Maade. Men Amdtsraadet vil dog vist alligevel protestere, hvis vi gaar frem paa den Maade. Vi maa hellere forelægge Sagen for Amdtsraadet og sige, at saafremt Amtet betaler $\frac{1}{3}$ af Beløbet, vil vi skride til Arbejdet. Ellers ikke. Vi vil sikkert blive nødt til at føre en Proces med Amtet, saafremt vi ikke først ved Forhandling sikrer os dettes Tilslutning.

Simonsen: Amdtsraadet vil ganske simpelt hen nægte at betale, hvis vi kommer og præsenterer det en Regning paa 2300 Kr. for dette Arbejde.

Formanden anbefalede atter at søge Forhandling med Amdtsraadet, inden man skred til Arbejdet.

Magnus Nielsen: Men hvis Amdtsraadet nu ikke vil betale dette Beløb, maa Udvalget saa faa Bemyndigelse til at forhandle videre om Spørgsmaalet?

Formanden: Javel, men lad os nu først spørge Amdtsraadet.

Det vedtoges at rette en Forespørgsel til Amdtsraadet, om dette kan indgaa paa den foreslaaede Fordelingsmaade.

